

De vågar vägra könsstympning

Bland massajerna i Kenya är det vanligt att flickorna säger att de själva vill bli könsstympade. Att de ser fram emot dagen då de ska skadas för livet och riskera att dö, för att vara som alla andra och följa traditionen. Men det finns några som vägrar. Frihet har träffat tjejerna som går emot hela samhället och säger nej.

TEXT: CECILIA KÖLJING BILD: MAJA KRISTIN NYLANDER

I RIFTDALEN, alldeles i närheten av Kenyas välkända naturreservat Masai Mara, ligger byn Nkareta. Större delen av byns 10 000 invånare är massajer, en av sammanlagt 42 stammar i Kenya som praktiserar kvinnlig könsstympning. Mellan 70 och 90 procent av alla flickor könsstympas, och seden uppstod troligtvis redan när massajsamhället formades. Stammen försörjer sig på boskapsskötsel och männen ger sig iväg med djuren under långa perioder. Förmodligen uppkom könsstympning som ett sätt att se till att kvinnorna inte var otrogna medan männen var borta.

– Man trodde att flickor som inte blev stympade kunde bli promiskuösa, berättar en bykvinna.

Könsstympning fungerar som en initiationsrit som förvandlar flickor till kvinnor. Fördomarna som florerar kring ostympade kvinnor gör att de flesta rättar in sig i leden. Vid stympningsceremonin hålls en stor fest till flickans ära, hon får stå i centrum och får erkännande i gemenskapen. Det är en nödvändig del i att bli kvinna och är varje flickas lott.

I FÖRLÄNGNINGEN HANDLAR dock könsstympning om kontroll av kvinnors sexualitet. Man ser klitoris som smutsig och genom att skära bort den blir kvinnan ren, fri från sexuella lustar. Det är ett sätt att

bevara kyskhet, när flickan inte njuter av sex förblir hon oskuld tills hon gifter sig.

Men för några år sedan började utomparlamentariska rörelser och lokala organisationer arbeta för förändring i områdena i Riftdalen, som länge varit ganska stängda för omvärlden. Byborna i Nkareta bildade intressegrupper, bland annat en lokal kvinnogrupp, CBU, som hjälper flickor som rymt hemifrån för att undkomma könsstympning och kvinnor som jagats bort för att de stöttat sina döttrar. CBU riktar också in sig på män, en grupp som till stor del för traditionen vidare.

– För att en man ska få erkännande i området måste han stympa sitt barn. Ceremonin i samband med könsstympningen blir ett tillfälle för mannen att visa upp sin rikedom. Om han avstår kan folk läsa in att han inte har råd, säger Margereth Kuyioni, ordförande i CBU.

– Det är mannen som är familjens överhuvud och det är han som bestämmer. Om han inte könsstympar sina barn kommer grannarna tro att han står under kvinnan.

BYBORNA BILDADE OCKSÅ en barnrättsgrupp som såg till att barnen, särskilt flickorna, fick veta vad de hade för rättigheter. Detta innebar att man för första gången började tala högt om könsstympning.

– När kampanjerna startade var de vuxna inte redo för förändring,

Celestine Lemilla är en av de unga kvinnor som vägrar
finna sig i att bli stympad för traditionens skull.

KVINNLIG KÖNSTYMPNING

Termen kvinnlig könsstympning syftar på borttagande av hela eller delar av det kvinnliga könsorganet. Enligt Världshälsöorganisationen, WHO, finns det tre typer av könsstympning:

◆ **Typ 1: Sunna**

Borttagandet av huden kring klitoris. Ibland utökat till att delar av eller hela klitoris skärs bort.

◆ **Typ 2: Klitoridektomi**

Hela klitoris skärs bort tillsammans med delar av eller hela de inre blygdläpparna.

◆ **Typ 3: Infibulation** (även kallad faraonisk omskärelse)

Hela klitoris, de inre och delar av de yttre blygdläpparna avlägsnas och huden sys sedan ihop. En liten öppning lämnas så att mensblod och urin kan passera. Vid giftermål måste kvinnan öppnas för att mannen ska kunna tränga in vid samlag.

Det finns också en rad oklassificerade former, som prickning av klitoris eller att man skrapar eller bränner klitoris och omgivande vävnad. I vissa traditioner hålls en ceremoni utan könsstympning där ritualen innebär att någon håller en kniv mot slidan, sticker i klitoris eller skär av könshår.

Metoder och andelen flickor och kvinnor som utsätts varierar kraftigt från land till land. Enligt WHO är klitoridektomi den vanligast förekommande formen och utgör upp till 80 procent av alla könsstympningar, medan infibulation utgör omkring 15 procent av ingreppen.

– De flesta vill såklart inte att deras döttrar ska stympas. Men de vill inte heller att de ska drabbas av det stigma som kommer med att inte vara stympad.

men nu har våra föräldrar börjat förstå. De har insett att könsstympning får allvarliga konsekvenser för oss, säger Jacqueline Sina, en av de fem flickor som kommit för att berätta hur de tagit del av organisationernas information och nu vägrar könsstympa sig.

Tjejerna säger att könsstympning, utöver den oerhörda smärtan, ger ett flertal fysiska komplikationer. I vissa fall har det till och med lett till döden.

– Ju yngre du är desto svårare fysiska men får du. Dessutom använder de samma blad på alla flickor utan att rengöra det ordentligt, vilket kan leda till hiv och andra infektioner. Och eftersom könsstympning är förbjudet utförs det hemma och inte på sjukhuset, så vissa förblöder under ingreppet, säger Jacqueline Sina.

– Andra dör av chock, vi känner till en flicka som gjorde det. Hon

såg allt blod och blev så chockad att hon inte kunde äta. Kvinnorna i hennes familj ville ta henne till sjukhuset men männen ville inte bli gripna av polisen. Efter några dagar dog flickan, hennes mamma lät inga fler av sina döttrar könsstympas, säger Priscilla Kiok, vars pappa är ordförande i barnrättsgruppen.

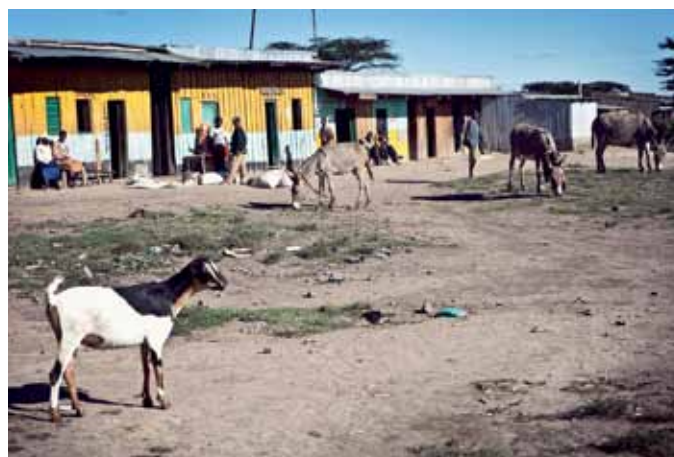
Hon berättar att ingreppet också kan leda till komplikationer senare i livet.

– Vid förlossningar har man svårt att öppna sig eftersom underlivet är fullt med ärrvävnad. Efter förlossningen måste man läka om igen och kan inte gå tillbaks till arbetet eftersom man har ett nytt sår att ta hand om.

Och när en flicka är könsstympad betyder det att hon är redo för äktenskap.

För några år sen bildade byborne i Nkareta grupper som hjälper flickor som varit hemifrån att vidkomma könsstympning och kvinnor som jagets bort för att de stövat sina dötrar. Kinsinyine Nampase är styrelseledam i CDU, Nelson Navstia är ordförande. Moses Akok är ordförande i barnrättsgruppen.

Byn Nkareta ligger i Riftdalen i närheten av Kenyas välkända naturreservat Masai Mara. Större delen av byns 10 000 invånare är massajer.

VAR?

Enligt WHO förekommer kvinnlig könsstympning i **minst 28 länder i Afrika och Mellanöstern**, i Afrika från Senegal i väster till Etiopien, Somalia, Egypten, Kenya och Tanzania i öster. När det gäller Mellanöstern praktiseras kvinnlig könsstympning i Oman, Yemen, Förenade arabemiraten och i irakiska Kurdistan.

Kvinnlig könsstympning förekommer även bland den muslimska befolkningen i Indonesien, Indien, Sri Lanka och Malaysia. Könsstympning förekommer även bland olika grupper av den inhemska befolkningen i Central- och Sydamerika.

I västvärlden förekommer kvinnlig könsstympning bland invandrare från länder där det praktiserats. Proceduren utförs ibland illegalt av läkare från familjens ursprungsländer. Vanligare är att traditionella omskärare kommer till invandrargrupper i detta syfte eller att flickorna sänds till hemlandet för att genomgå könsstympning.

HUR MÅNGA?

I dag har uppskattningsvis **140 miljoner** flickor och kvinnor i världen genomgått könsstympning. Varje år riskerar ytterligare två till tre miljoner flickor att utsättas, vilket motsvarar minst 6 000 per dag.

FÖLJDER?

Kvinnlig könsstympning kan i värsta fall leda till döden. Ofta drabbas flickorna av chock, smärta, blödningar och skador på organen runt klitoris och blygdläpparna. Efteråt kan kvarvarande urin resultera i infektioner. Skärinstrumentet återanvänds ofta utan sterilisering, vilket kan leda till spridning av hiv och andra kroniska infektioner. Könsstypade kvinnor löper också större risk att smittas av hiv vid samlag.

Infibulation kan medföra allvarliga problem som kronisk urinvägsinfektion, njursten, sterilitet, ärr samt cystor i vävnaderna. Det första sexuella umgänget kan äga rum först efter att den lilla öppningen som lämnades vid ingreppet gradvis har utvidgats. I vissa fall är det nödvändigt att skära upp den, vilket kan vara oerhört smärtsamt, och vissa kvinnor har blivit allvarligt skadade vid öppnandet.

Vid en förlossning riskerar ärran från könsstympningen att gå upp. Infibulerade kvinnor som blivit grundligt hopsyddas måste skäras upp för att barnet ska ha chans att födas. Efter förlossningen blir kvinnorna hopsyddas igen. Att upprepa gånger skära upp och sy ihop kvinnornas könsorgan kan resultera i besvärlig ärrbildning.

VARFÖR?

Ingen kan riktig avgöra om könsstympning är en företeelse baserad på sed eller religion. Kvinnlig könsstympning praktiserades redan före islam, och trots att en majoritet av världens muslimer inte utövar det, anger ofta de som praktiserar könsstympning religionen som skäl. Motståndare avfärdar denna koppling, medan islamiska ledare inte är eniga. Koranen innehåller inte någon uppmaning till könsstympning, men i några hadither (yttranden som tillskrivs profeten Mohammed) omnämns det.

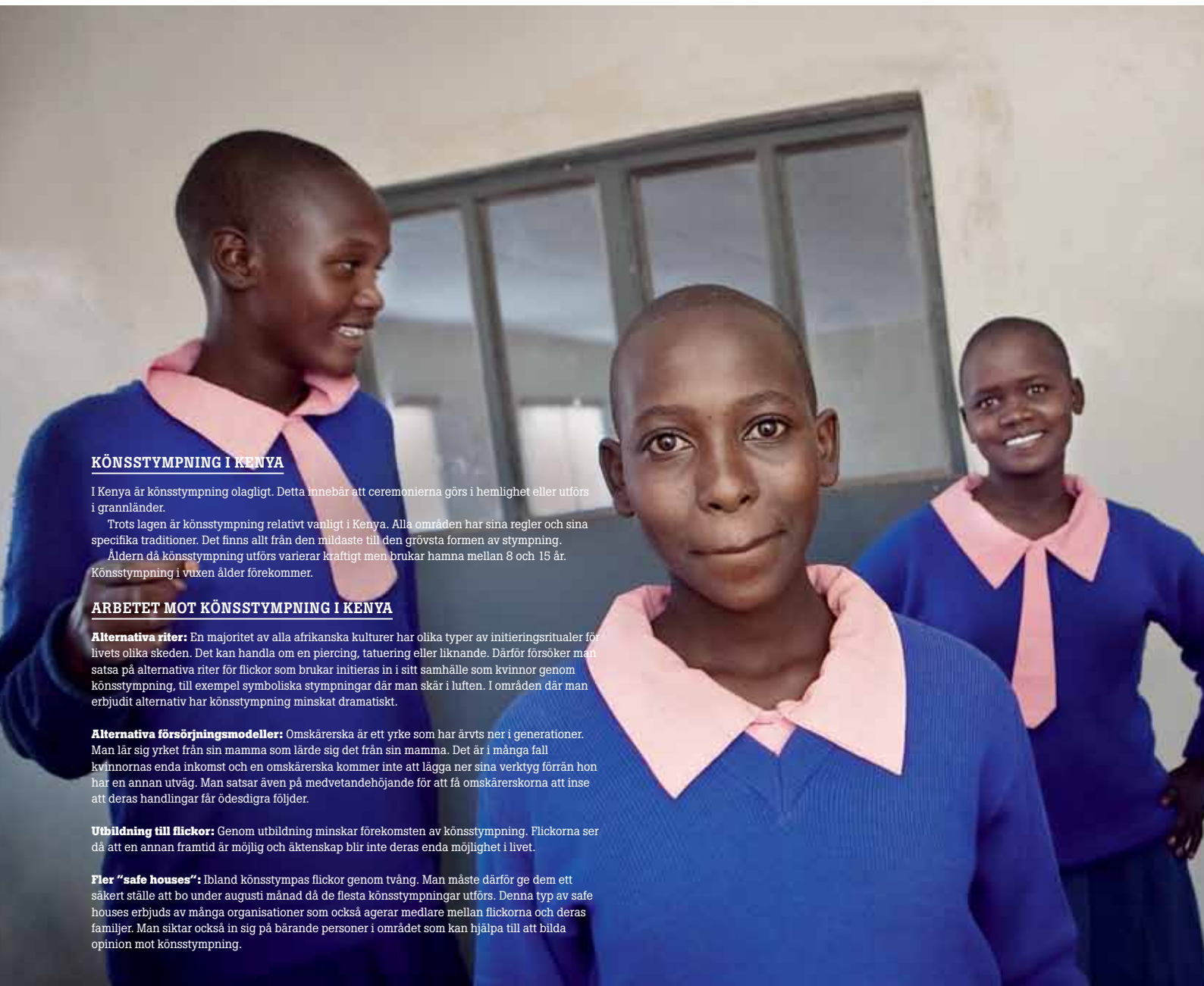
– Om du stympas ung så gifter du dig ung. När en flicka stympas så bokas hon av en man. Då blir det ingen skola mer, det är bara att gifta sig med honom, även om han är gammal, säger Celestine Lemetil.

Flickorna får ofta barn tidigt, vilket kan leda till svåra förlossningar. Många lider av kroniska besvär efter förlossningen, till exempel fistelproblem och inkontinens.

– Det vanligaste är att kvinnor föder via kejsarsnitt på sjukhuset eftersom de inte kan föda normalt.

ALLA FEM TJEJER vi träffar har stöd hos åtminstone en förälder, oftast mamman.

– Min pappa skulle inte stå på min sida. Han säger att det kommer göras med våld. Det är väldigt viktigt att ha stöd från sina föräldrar, i

KÖNSSTYMPNING I KENYA

I Kenya är könsstympning olagligt. Detta innebär att ceremonierna görs i hemlighet eller utförs i grannländer.

Trots lagen är könsstympning relativt vanligt i Kenya. Alla områden har sina regler och sina specifika traditioner. Det finns allt från den mildaste till den grävsta formen av stympning.

Åldern då könsstympning utförs varierar kraftigt men brukar hamna mellan 8 och 15 år. Könsstympning i vuxen ålder förekommer.

ARBETET MOT KÖNSSTYMPNING I KENYA

Alternativa riter: En majoritet av alla afrikanska kulturer har olika typer av initieringsritualer för livets olika skeden. Det kan handla om en piercing, tatuering eller liknande. Därför försöker man satsa på alternativa riter för flickor som brukar initieras in i sitt samhälle som kvinnor genom könsstympning, till exempel symboliska stympningar där man skär i luften. I områden där man erbjudit alternativ har könsstympning minskat dramatiskt.

Alternativa försörjningsmodeller: Omskärerska är ett yrke som har ärvts ner i generationer. Man lär sig yrket från sin mamma som lärde sig det från sin mamma. Det är i många fall kvinnornas enda inkomst och en omskärerska kommer inte att lägga ner sina verktyg förrän hon har en annan utväg. Man satsar även på medvetandehöjande för att få omskärerskorna att inse att deras handlingar får ödesdigra följder.

Utbildning till flickor: Genom utbildning minskar förekomsten av könsstympning. Flickorna ser då att en annan framtid är möjlig och äktenskap blir inte deras enda möjlighet i livet.

Fler "safe houses": Ibland könsstympas flickor genom tvång. Man måste därför ge dem ett säkert ställe att bo under augusti månad då de flesta könsstympningar utförs. Denna typ av safe houses erbjuds av många organisationer som också agerar medlare mellan flickorna och deras familjer. Man siktar också in sig på bärande personer i området som kan hjälpa till att bilda opinion mot könsstympning.

alla fall från en av dem så att man kan få skydd från resten av familjen, säger Evelyne Lepore.

– Det räcker inte att bara ha personer utanför familjen till hjälp, en förälder kan varna dig och vet vart du kan rymma. Om du inte har stöd från dina föräldrar kan du tvingas lämna familjen för gott, säger Priscilla Kiok.

MAJORITETEN AV ALLA FLICKOR i skolan är redan stympade och tjejerna säger att de utsätts för gruppträck.

– Det är en hel del press. Jag har många vänner som har gått igenom det och de brukar uppmuntra mig att göra det. De tycker inte att vi är på samma nivå och ser mig som sämre för att jag inte är stympad. Men jag säger till dem att jag har bestämt mig och inte tänker ändra mig, fortsätter hon.

I området känner man till om en flicka är stympad eller inte, främst eftersom man bor nära varandra och inte missar den stora ceremonin i samband med ingreppet. Ibland blir tjejerna retade av klasskamraterna på rasterna.

– De förminskar oss och säger att vi måste göra det, annars kommer vi ha sexuella lustar. Man blir utstött bara för att man går emot normen, man kommer aldrig räknas på samma sätt, säger Damaris Nkainnatei.

De beskriver alla myter som finns kring ostympade kvinnor.

– Många säger att om man inte genomgår könsstympning så växer sig klitoris jättestor och sticker dig när du föder. Andra säger att den lägger sig i vägen och förhindrar graviditet. Vissa säger att den kan växa sig så stor att den brister och att du kommer börja lukta illa, säger Priscilla Kiok.

På Nkareta Primary School finner flickorna en fristad och en utbildning i stället för att giftas bort. Från vänster: Evelyn Lepore, Celestine Lemini, Jacqueline Sina, Priscilla Kiok.

– De tror inte att de kan tillfredsställa henne och att hon kommer vilja ha andra män. En stympad flicka får man däremot behålla.

Men tjejerna tror inte på det. De skrattar medan de berättar.

– Vi är inte rädda längre, det har blivit lättare att prata om det. Vi har gått på seminarier och sett bilder på stympade och ostympade underliv så vi vet hur det ser ut.

INKARETA FINNS DET FÅ män som vill gifta sig med ostympade flickor.

– De tror inte att de kan tillfredsställa henne och att hon kommer vilja ha andra män. En stympad flicka får man däremot behålla, säger Evelyn Lepore.

Och en ogift kvinna blir ett problem för familjen.

– Hon får ingen respekt. Din blodlinje blir betraktad som dålig och det påverkar hela familjen, därför kämpar ofta pappan för att få sina döttrar stympade, säger Priscilla Kiok.

Det finns många nackdelar med att stå emot. När tjejerna väl börjar berätta är det som att öppna en kran.

– Om du föder ett barn som ostympad så vill många barnmorskor inte förlösa dig eftersom ditt blod är smutsigt.

– Du kommer aldrig få ära som ogift. Och du kommer få bo ensam.

– Du ses som ansvarslös. Frihet är inte bra för en kvinna, man ska ta hand om man och barn.

– Man ses som omogen, som ett barn. Även om man utbildar sig.

– Du ses som prostituerad, en hora.

Men deras vilja är ändå orubblig.

– Vi har bestämt oss! säger de unisont.

DE ÄR ALLA mellan 12 och 14 år och går på Nkareta Primary School. De drömmer om att bli översättare, lärare och företagare, men de hade kunnat ha en helt annan tillvaro.

– Vanligtvis gifts flickorna bort till en rik man innan de nått puberteten. Föräldrarna behöver kor så att de kan tjäna pengar till pojkarnas utbildning. De får med andra ord utbildning på flickornas bekostnad, säger Elizabeth Muthoni som arbetar med kvinnorrättsfrågor i Riftaldalen för ActionAids räkning.

Hon menar att det är svårt för föräldrar i området att gå emot könsstympling.

– De går emot hela sin kultur och allt som ses som normalt. Man blir utstött och beskylld för allt mellan himmel och jord. Vissa går så långt som att beskylla dem för torkan som härjat i området, säger att den var ett straff för deras synder.

Och även om föräldrarna går emot traditionen kan flickan tas av släktingar när pappan är borta. Elizabeth Muthoni berättar att äldre flickor som blivit beskyddade av sina föräldrar och kanske lyckats träffa en man ändå, ofta blir stympade när de föder sitt första barn.

– Det handlar inte om konsensus. Ofta är svärmodern närvarande vid förlösningen och om svärdottern inte är stympad säger hon bara: "Skär bort det!"

WANGARI KINOTI jobbar med kvinnorrättsfrågor på ActionAid. Hon har arbetat mot könsstympling på många olika ställen i Kenya och menar att könsstympling måste angripas från olika håll. Det är en fråga om utbildning och barnäktenskap, men det är samtidigt en fråga om våld.

KÖNSSTYMPNING I SVERIGE

I Sverige är könsstympning förbjudet sedan 1982. Vid grova brott kan straffet för könsstympning bli fängelse i upp till tio år. Lagen skärptes 1999 och kom då att gälla även stympning som utförs i andra länder där det är lagligt. Det innebär att både föräldrar och andra ansvariga kan åtalas i Sverige även om brottet skett utomlands.

Två fall hade i slutet av 2007 lett till fällande dom i Sverige. Det första gällde en pappa som hade fört sin tolvåriga dotter till Somalia där hon utsattes för könsstympning. Han dömdes först till fyra års fängelse av tingsrätten men straffet sänktes i hovrätten till två år. Pappan dömdes också att betala 250 000 kr i skadestånd till sin dotter.

Det andra fallet gällde en mamma som förde sin tioåriga dotter till Somalia där hon utsattes för könsstympning. Mamman själv medverkade vid ingreppet. Hovrätten fastställde domen på tre års fängelse och mamman dömdes att betala 450 000 kr i skadestånd till sin dotter. Högsta domstolen har avslagit begäran om en ny prövning i båda fallen.

Flickor och kvinnor som riskerar könsstympning i hemlandet har också rätt att få asyl i Sverige, de räknas som flyktingar som förföljs på grund av kön.

MANLIG OMSKÄRELSE

Vid manlig omskärelse tas förhuden på penis bort, inte ollonet. Det går alltså inte att jämföra manlig omskärelse med kvinnlig könsstympning där klitoris tas bort helt eller delvis.

Manlig omskärelse bidrar dessutom till att riskerna för infektioner minskar. Den kvinnliga könsstympningen leder till ökad infektionsrisk, oförmåga att ha sex samt problem med de dagliga toalettböven.

Just därför heter det omskärelse respektive könsstympning, och det är inte rätt att likställa de två ingreppen.

Källor: ActionAid International, WHO, Amnesty, Vårdguiden.

Kisinyriye Nampaso och Wangari Kinoti arbetar för att stärka kvinnors rättigheter i Kenya.

– Flickor som går i skolan är emot könsstympning, de vet att det finns en annan framtid. De som aldrig gått i skolan ser däremot fram emot ingreppet. De har vant sig vid tanken på att bli ägda.

– Utöver det uppenbara fysiska våldet så innebär könsstympning ett avlägsnande av klitoris, och klitoris är ju källan till sexuell njutning. Man sätter kvinnan i en situation där hon under resten av sitt liv kommer ha sex utan att njuta. Det är en våldshandling, enligt mig.

Hon berättar att det är svårt att uppmuntra unga tjejer att säga nej. Man kan ha kampanj på kampanj och ge massor av information, men i slutändan väljer många att genomföra ingreppet ändå.

– Tjejerna själva ser det inte som en metod för att kontrollera deras sexualitet, de ser bara att de inte kommer att kunna gifta sig annars. Och vi talar om en kontext som värderar äktenskap högt.

Även om flickan säger nej räcker det inte. Augusti är könsstympningsmånaden och då tvingas många rymma hemifrån. När september kommer är flickorna säkra. För tillfället.

– Man kan inte andas ut, många åker tillbaks hem och blir stympade nästa gång. Man vill inte att de ska behöva rymma en gång om året, men man vill inte heller slita dem från deras rötter. Därför måste man ha en säker plats dit de kan komma där det även finns personer

som medlar med familjen. Man måste ha ett system som ser till att flickorna kan komma hem utan att behöva göra samma sak nästa gång säsongen kommer.

Det är viktigt att fokusera på föräldrarna. Speciellt på mödrarna som själva vet vad könsstympning innebär.

– De flesta vill såklart inte att deras döttrar ska stympas. Men de vill inte heller att de ska drabbas av det stigma som kommer med att inte vara stympad.

– Man kan inte förvänta sig att kvinnor och flickor kommer ut och pratar om det här, de har ingen röst i området. Man får gå via de religiösa ledarna eller byäldre. De har makt att förändra.

Men framförallt ska man fokusera på tjejerna själva. Och vägen går via utbildning, säger Wangari Kinoti.

– Flickor som går i skolan är emot könsstympning, de vet att det finns en annan framtid. Flickor som aldrig fått gå i skolan ser däremot fram emot ingreppet. De har vant sig vid tanken på att bli ägda. ♦

Hård mot fattiga och svaga

ARBETSLÖSHETEN ÄR 9,5 PROCENT och vi läser om svåra depressioner och självmord bland utförsäkrade. Och om kvinnan som fick återfall i cancer när Försäkringskassan fick nya regler. Hennes sjukersättning var slut. Dags att söka heltidsjobb! Eller om den arbetslösa pappan, han som inte får dela ut tidningar för att dryga ut a-kassan. Och den ensamstående mamman, hon som förlorade jobbet och nu måste flytta.

EN FÖRSVAGAD A-KASSA skulle minska arbetslösheten och finansiera skattesänkningar åt de grupper som sedan skulle få regeringen omvald. Var det tänkt. Men hundratusentals har lämnat a-kassan och socialbidragen ökar. Folkpartiledaren viftar med en burka och statsministern håller med. Tidningarna skriver om vilken kompetent finansminister Anders Borg är. Statsministern håller ett helt tal i Almedalen utan att säga ett ord om vad han vill göra nästa mandatperiod. Folkpartiledaren sprutar däremot idéer. Föräldrar till stökiga barn ska sitta med i skolan, tycker han. Ska inte föräldrar vara på jobbet?

ARBETSLINJE, ARBETSLINJE, men jobben kom aldrig. Nu skyller regeringen på finanskrisen. En kris som Anders Borg in i det långsista blundade för. "Ingen delar svartmålarnas depressionsfaror. Ingen, möjligtvis med undantag för Pär Nuder, delar bedömningen att Sverige står inför en nära förestående bankkris", sa han till Thomas Östros i budget-

debatten våren 2008. Regeringen fortsatte sänka skatten som om inget kunde hända. Sedan hände något. Den största ekonomiska krisen sedan 1930-talet! Skitår, sa arbetsmarknadsministern. Vargavinter, sa finansministern. På några månader varslades tiotusentals. Men regeringens "arbetslinje" skapade inte ens de nya jobben när ekonomin gick på högvarv. Jobben kom i den starka högkonjunkturen och försvann med lågkonjunkturen. Precis som de brukar.

MÄRKLIGT NOG ligger Moderaterna trots detta högt i opinionen. Vad det beror på är en av de svåra frågor som socialdemokratien måste ställa sig. Samtidigt är det uppenbart att regeringen simmar mot tidsandan. Den typ av ekonomisk rationalitet som Anders Borg lutar sig mot är svår att tro på efter finanskrisen. Få saker har varit så respekterade som den ekonomiska teorin de senaste 30 åren. Och när det har varit dags att välja sida, mellan rika och fattiga, mäktiga och maktlösa, arbetare och företag, män och kvinnor, har ekonomerna nästan alltid hamnat på en och samma flank. Vad som är bra för de rika och mäktiga, är nästan alltid "bra för ekonomin". Allt detta ifrågasätts nu.

DEN HISNANDE OJÄMLIKHETEN bidrog till krisen och vanliga människor betalar när regering efter regering nu lägger stora sparpaket. Valfärden försämras för att finansmarknaderna ska bli nöjda, samma

finansmarknader som precis sabbat hela världsekonomin. Det är inte konstigt att böcker som "Jämlikhetsanden", som argumenterar för att jämlika samhällen är bättre, kan bli internationella storsäljare.

MODERATERNA ÄR INTE OKÄNSLIGA. I frågan om bonusar, kvotering till bolagsstyrelser eller reglering av finansmarknaderna har partiet svängt åt vänster under mandatperioden. Men i huvudsak håller de fast vid det gamla. Jobbskatteavdraget fungerar! Och snart kommer ökade klyftor att leda till minskade klyftor, säger finansministern. Det är därför som han har ökat klyftorna – för att de sedan kommer minska. Är ni med?

Vi har en regering som är ideologiskt förvirrad, visionslös och hård mot de fattiga och svaga. Det är allvar. Det här valet är på alla sätt allvar. ♦

Katrine Kielos är ledarskribent på Aftonbladet.
kkielos@hotmail.com